

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
New Law College, Ahilyanagar
And
SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

DIPLOMA IN LABOUR LAWS AND LABOUR WELFARE
EXAMINATION

Sub : 101 LAW RELATING TO LABOUR MANAGEMENT RELATIONS

Time: Three Hours

Maximum Marks: 100

N.B.:— (i) Answer any five questions.

(ii) All questions carry equal marks.

- Q1) Examine the rights and liabilities of Registered Trade Unions under the Trade Unions Act, 1926.
- Q2) State and explain the provisions relating to Reference of Industrial Disputes to Boards, Courts and Tribunals under the Industrial Disputes Act, 1947.
- Q3) Define 'Industry' under the Industrial Disputes Act, 1947 with the help of the Triple Test as laid down in *Bangalore Water Supply and Sewerage Board vs. A. Rajappa*.
- Q4) Examine the constitution and powers of the various authorities constituted under the Bombay Industrial Relations Act, 1946.
- Q5) Explain the procedure for Certification and Modification of Standing Orders under the Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946.
- Q6) Explain the procedure for filing complaints under the Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Labour Practices Act, 1971.
- Q7) Define Strikes and Lockouts under the Industrial Disputes Act, 1947 and explain the circumstances in which strikes and lockouts become illegal under the Act.

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
New Law College, Ahilyanagar
And
SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

DIPLOMA IN LABOUR LAWS AND LABOUR WELFARE
EXAMINATION

Sub : 101 LAW RELATING TO LABOUR MANAGEMENT RELATIONS

Time: Three Hours

Maximum Marks: 100

सूचना :

(i) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्न समान गुणांचे आहेत.

प्र.१) कामगार संघटना अधिनियम, 1926 अनुषंगाने नोंदणीकृत कामगार संघटनांच्या हक्क व दायित्वांचे परीक्षण करा .

प्र.२) औद्योगिक विवाद अधिनियम, 1947 अंतर्गत औद्योगिक विवादांचा मध्यस्थ मंडळे, न्यायालये व न्यायाधिकरणांकडे संदर्भ देण्यासंबंधीच्या तरतुदींचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.३) 'उद्योग' ही संज्ञा औद्योगिक विवाद अधिनियम, 1947 अंतर्गत परिभाषित करा आणि बंगळुरु वॉटर सप्लाय अॅण्ड सीवरेज बोर्ड वि. अ. राजप्पा या प्रकरणात सर्वोच्च न्यायालयाने मांडलेल्या ट्रिपल टेस्टच्या आधारे स्पष्ट करा.

प्र.४) बॉम्बे औद्योगिक संबंध अधिनियम, 1946 अंतर्गत स्थापन केलेल्या विविध प्राधिकरणांची रचना व अधिकार क्षेत्र समजावून सांगा.

प्र.५) औद्योगिक रोजगार (स्थायीआदेश) अधिनियम, 1946 अंतर्गत स्थायी आदेशांच्या प्रमाणन व बदल करण्याच्या प्रक्रियेचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.६) महाराष्ट्र मान्यता प्राप्त कामगार संघटना व अन्यायकारक कामगार प्रथाप्रतिबंध अधिनियम, 1971 अंतर्गत तक्रार दाखल करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.७) औद्योगिक विवाद अधिनियम, 1947 अंतर्गत संप व तालाबंदी यांची व्याख्या करा आणि कधी संप व तालाबंदी बेकायदेशीर ठरतात हे स्पष्ट करा.

प्र.८) खालील पैकी कोणत्याही दोन विषयांवर थोडक्यात लिहा.

- a) कामगार संघटना अधिनियम, 1926 अंतर्गत सामान्य निधी व राजकीय निधी यांतील फरक
- b) मान्यता प्राप्त संघटनांचे हक्क — MRTU व PULP अधिनियम, 1971 अंतर्गत
- c) कामगार अधिकारी यांचे अधिकार वर्तव्ये — बॉम्बे औद्योगिक संबंध अधिनियम, 1946 अंतर्गत

SET A

Total No. of Pages: 02

Seat No.

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak

New Law College And

Savitribai Phule Pune University, Pune

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

102: Social Security Legislation (Paper II)

Time: 3 Hours

Max.Marks: 100

Instructions to the Candidates:

- 1) Answer any five questions.
- 2) All questions carry equal marks.

1. Discuss employer's Liability to pay compensation to employees under Employee's compensation Act 1923.

2 Explain the concept of social security and explain the various statutory and non-statutory measures of social security prevalent in India

3. Write a detailed note on objectives, scope and applicability of the Maternity Benefits Act, 1961

4 State the various benefits available to the insured persons under the Employees

State Insurance Act,1948

5 Discuss how gratuity will be recovered and when employer is exempted from liabilities towards gratuity under the payment of Gratuity Act,1972?

6 Define term 'Employer 'and 'Basic Wages 'and state the provisions relating to 'Contribution' under the Employees Provident Funds and Miscellaneous Provisions Act,1952

7. Discuss the provisions related to appointment and powers of Welfare Commissioner and Inspector under Bombay Labour Welfare Funds Act,1963

8. Write short notes on (Any two)

a) Labour Welfare Fund under the Bombay Labour Welfare Fund Act,1953

b) Types of Disablement under the Workmen's Compensation Act,1923

c) Jurisdiction of Employee's State Insurance Court

SET A

एकूण पृष्ठांची संख्या: 02

आसन क्र.

अहमदनगर जिल्हा मराठा विद्या प्रसारक
न्यू लॉ कॉलेज अँड
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे
कामगार कायदे आणि कामगार कल्याण डिप्लोमा
102: सामाजिक सुरक्षा कायदा (पेपर II)

वेळ: 3 तास.

गुण: 100

उमेदवारांना सूचना:

- 1) कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या.
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. भारतीय नुकसान भरपाई कायदा १९२३ अंतर्गत कर्मचाऱ्यांना भरपाई देण्याच्या नियोक्ताच्या दायित्वाची चर्चा करा

2 सामाजिक सुरक्षेची संकल्पना स्पष्ट करा आणि भारतात प्रचलित सामाजिक सुरक्षेच्या विविध वैधानिक आणि गैर-वैधानिक उपायांचे स्पष्टीकरण द्या

3 मातृत्व लाभ कायदा, 1961 ची उद्दिष्टे, व्याप्ती आणि लागू करण्यावर तपशीलवार नोंद लिहा

4 कर्मचारी राज्य विमा कायदा, 1948 अंतर्गत विमाधारकांना उपलब्ध असलेले विविध फायदे सांगा

5 ग्रॅच्युइटी कशी वसूल केली जाईल आणि ग्रॅच्युइटी कायदा, 1972 अंतर्गत ग्रॅच्युइटीच्या देयतेतून नियोक्त्याला कधी सूट दिली जाईल याबद्दल चर्चा करा?

6 'नियोक्ता' आणि 'मूलभूत वेतन' या शब्दाची व्याख्या करा आणि कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि विविध तरतुदी अधिनियम, 1952 अंतर्गत 'योगदान' संबंधित तरतुदी सांगा.

7. मुंबई कामगार कल्याण निधी अधिनियम, 1963 अंतर्गत कल्याण आयुक्त आणि निरीक्षक यांच्या नियुक्ती आणि अधिकारांशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा

8. (कोणत्याही दोन) नोट्स लिहा

अ) मुंबई कामगार कल्याण निधी अधिनियम, १९५३ अंतर्गत कामगार कल्याण निधी

b) कामगार भरपाई कायदा, 1923 अंतर्गत अपंगत्वाचे प्रकार

c) कर्मचारी राज्य विमा न्यायालयाचे अधिकार क्षेत्र

SEAT No.

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY

And

Ahmednagar Jilla Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, Ahmednagar

Diploma in Labour Laws and Labour Welfare

103: PRINCIPLE OF WAGE FIXATION AND THE LAW OF WAGES
(PAPER-III)

(2018 Pattern)

Time: 3 Hours

Max Marks: 100

Instruction to the candidates:-

1. Answer any five question
2. All question carry equal marks i.e. 20 marks

1. State the relevant provisions relating to 'payment of remuneration at equal rates to men and women workers' from the Equal Remuneration Act, 1976.
2. Define the term "Employee" and state the provision relating to fixing hours for a normal working day and overtime under the Minimum Wages Act, 1948.
3. Define the term 'Employer' and explain the obligation of employer under the Minimum Wages Act, 1948.
4. Explain the salient features of the Payment of Wages Act, 1936.
5. Define 'Wage' and explain deduction in respect of fines for absence from duty under the Payment of Wages Act, 1936.

6. Explain allocable surplus and discuss the provision regarding 'set-on' and 'set-off' of allocable surplus under the Payment of Bonus Act, 1965.

7. Explain the application and non-application of Payment of Bonus Act, 1965.

8. Write a short note on:

a. Same work or work of similar nature under the Equal Remuneration Act, 1976.

b. Discuss Equal pay for Equal work.

सावित्रीबाई फुले विद्यापीठ, पुणे

आणि

न्यू लॉ कॉलेज, अहमदनगर

डिप्लोमा इन लेबर लॉ अँड लेबर वेल्फेअर

पेपर - ३: वेतन निश्चितीचे तत्त्व आणि वेतनाचा कायदा

(2018 पैटर्न)

वेळ: 3 तास जास्तीत

जास्त गुण: 100

एन.बी.: - १. कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या

2. सर्व प्रश्नसमान गुण म्हणजे 20 गुणांचे असतात.

1. समान मोबदला अधिनियम, 1976 मधील 'पुरुष आणि महिला कामगारांना समान दराने मोबदला देण्यासंदर्भातील संबंधित तरतुदी नमूद करा.
2. "कर्मचारी" या शब्दाची व्याख्या करा आणि किमान वेतन अधिनियम, 1948 अंतर्गत सामान्य कामाचे दिवस आणि ओव्हरटाईमसाठी तास निश्चित करण्याशी संबंधित तरतुदी सांगा.
3. 'नियोक्ता' या शब्दाची व्याख्या करा आणि किमान वेतन अधिनियम, 1948 अंतर्गत नियोक्त्याचे दायित्व स्पष्ट करा.
4. वेतन देयक कायदा, १९३६ ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
5. वेतन देयक अधिनियम, 1936 अन्वये 'वेतन' परिभाषित करा आणि कर्तव्यात गैरहजर राहिल्यास दंडाच्या संदर्भात वजावट स्पष्ट करा.
6. अॅलोकेबल सरप्लस समजावून सांगा आणि बोनस पेमेंट अॅक्ट, 1965 अंतर्गत अॅलोकेबल सरप्लसच्या 'सेट-ऑन' आणि 'सेट-ऑफ' संदर्भातील तरतुदीवर चर्चा करा.
7. बोनस देयक अधिनियम, 1965 चा अर्ज आणि न लागू न करणे स्पष्ट करा.
8. यावर एक छोटी नोट लिहा:
अ. समान मोबदला अधिनियम, १९७६ अन्वये समान स्वरूपाचे काम किंवा काम.
ब. समान कामासाठी समान वेतनाची चर्चा करा.

Legislation Affecting Conditions of Work

1. Answer any five questions
2. All questions carry equal marks - 20 marks each

1. Explain the salient features of The Motor Transport Workers Act, 1961.
2. Define the term "Mine". Explain provision relating to Hours and Limitation of Employment under The Mines Act, 1952.
3. Explain the functions and power of Inspectors under the Factories Act, 1948.
4. Explain in detail procedure for obtaining license under the Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970.
5. Discuss the provisions relating to regulation of condition of children under the Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986
6. Discuss in details functions of Vigilance Committee under Bonded Labour System (Abolition) Act, 1976.

7. Explain the provisions regarding "Penalties and procedure" under the Building and other Construction workers (Regulation of Employment of Conditions of Service) Act, 1996?
8. Explain provision relating to Residential Hotels, Restaurants and Eating Houses under Bombay Shops and Establishment Act, 1948.

Marathi translation

- 1) मोटर ट्रान्सपोर्ट कामगार अधिनियम, १९६१ ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 2) "खान" (Mine) या शब्दाची व्याख्या करा. खाण अधिनियम, १९५२ अंतर्गत रोजगाराच्या तास आणि मर्यादांशी संबंधित तरतूद स्पष्ट करा.
- 3) कारखाना अधिनियम, १९४८ अंतर्गत निरीक्षकांची कार्ये आणि शक्ती स्पष्ट करा.
- 4) कंत्राटी कामगार (नियमन आणि निर्मूलन) कायदा, १९७० अंतर्गत परवाना मिळविण्याची प्रक्रिया तपशीलवार सांगा.
- 5) बालकामगार (प्रतिबंध आणि नियमन) अधिनियम, १९८६ अंतर्गत मुलांच्या कामाचे स्थिती संदर्भात नियमन तरतुदींची चर्चा करा
- 6) बांधित कामगार प्रणाली (निर्मूलन) कायदा, १९७६ अंतर्गत दक्षता समितीच्या (Vigilance committee) कार्य तरतुदीवर तपशीलवार चर्चा करा.
- 7) इमारत आणि इतर बांधकाम कामगार (सेवेच्या अटींच्या रोजगाराचे नियमन) अधिनियम, १९९६ अंतर्गत "दंड आणि प्रक्रिया" बाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा?
- 8) बॉम्बे शॉप्स अँड एस्टॅब्लिशमेंट अधिनियम, १९४८ अंतर्गत निवासी हॉटेल्स, रेस्टॉरंट्स आणि भोजनालय संबंधित तरतूद स्पष्ट करा.